

Emigratie van buitenlandse (zwerf)honden & - (zwerf)katten naar Nederland: de cijfers 2014

Oktober 2015

Animal Medical Care Foundation

Stray Animal Foundation Platform

Auteur: Carien Radstake

Inleiding

Over het emigreren van buitenlandse zwerfhonden naar Nederland bestaan veel (voor)oordelen. Vaak worden honden die uit het buitenland Nederland binnenkomen via zwerfdierstichtingen over een kam geschoren met de honden die uit het buitenland komen via de illegale hondenhandel.

Maar wat zijn de feitelijke aantallen en de herkomst van honden in Nederland van 2014 eigenlijk?

Over 2014 hebben we voor het eerst ook de geïmmigreerde katten naar Nederland geteld.

In dit artikel worden de cijfers gepresenteerd van 2014 (tenzij anders vermeld) van:

- de aanwas van honden in Nederland en hun herkomst
- de aanwas van katten in Nederland
- de aanwas van rashonden
- het aanbod van honden op de veilingsite Marktplaats op een willekeurige dag in juli 2015 (met dank aan Stray-AFP vrijwilliger Lilla Galfi voor haar telling)
- het aanbod van katten op de veilingsite Marktplaats op een willekeurige dag in augustus 2015
- het aantal buitenlandse honden dat via de commerciële hondenhandel naar Nederland is gekomen
- het aantal asielhonden van de 42 asielen van de Dierenbescherming (DB) plus de 10 door de DB erkende asielen
- het aantal asielkatten van de 42 asielen van de DB plus de 10 door de DB erkende asielen
- het aantal buitenlandse zwerfhonden dat via zwerfdierstichtingen naar Nederland is gekomen, inclusief de verdeling van de organisaties naar aantallen geïmmigreerde honden
- het aantal buitenlandse zwerfkatten dat via zwerfdierstichtingen naar Nederland is gekomen.

Hoofdstuk 1

Aanwas van honden en katten in Nederland

In het rapport 'Feiten en Cijfers Gezelschapsdierensector 2015' wordt het aantal honden in Nederland in 2014 geschat op 1,5 miljoen (Nederlandse Voedingsindustrie Gezelschapsdieren (NVG), Dibevo). In eerdere tellingen van cijfers van geëmigreerde honden over 2012 en 2013 hebben we een gemiddelde van de schattingen van 1,8 miljoen honden aangehouden.

Het aantal geschatte huishoudens in Nederland met een kat in 2014 is 2,6 miljoen (NVG en Dibevo) tot 3 miljoen (Dierenbescherming). Het aantal katten in 2014 is t.o.v. 2012 met zo'n 4% afgenomen.

Deze gegevens houden in dat in Nederland zo'n 20% van de huishoudens een hond heeft en bijna een kwart van de huishoudens één of meerdere katten heeft. Het merendeel van de huishoudens met een hond of kat zijn gezinnen met kinderen. De hondenbezitter woont relatief vaak in een buitengebied. Het merendeel van de kattenbezitters woont in een stad.

Honden hebben in Nederland een levensverwachting van gemiddeld 10 jaar. De aanwas van honden in 2014 is 10% - dat geeft een jaarlijkse aanwas van 160.000 nieuwe honden in Nederland.

De nieuwe aanwas van honden is in te delen in drie categorieën:

1. Rashonden met een stamboom van de Raad van Beheer (zie hoofdstuk 2)
2. Commercieel gefokte honden (of emigratiehonden) zonder stamboom (zie hoofdstuk 3)
3. Buitenlandse zwerfhonden (zie hoofdstuk 4).

Naast deze nieuwe aanwas is er sprake van een aanbod van honden die eerder zijn aangeschaft, maar opnieuw worden aangeboden als 'tweedehandshond'. Een van de geëigende plaatsen voor het aanbod van tweedehandshonden zijn websites als Marktplaats en dierenasielen (hoofdstuk 3). Deze zogenaamde circulerende honden zijn in de tellingen in dit artikel niet meegenomen, omdat deze honden immers al eerder zijn aangeschaft als nieuwe aanwas.

De gemiddelde leeftijd van de kat is 10,3 jaar (Feiten en Cijfers Gezelschapsdierensector 2015), mits geneutraliseerd¹. Met deze schatting van het aantal katten van 2,6 miljoen is de jaarlijkse aanwas van katten ruim 250.000. Bij katten zijn er vier stromen van aanwas:

1. Raskatten met een stamboom (zie hoofdstuk 2)
2. Commercieel gefokte katten zonder stamboom (zie hoofdstuk 3)
3. Buitenlandse zwerfkatten (zie hoofdstuk 4)
4. In het wild geboren zwerfkatten.

Bij katten is het aandeel van spontaan geboren nesten aanzienlijk groter dan bij honden. Vanwege dit onverantwoord eigenaarschap ontstaan, helaas ook in Nederland, kolonies zwerfkatten. Het geschatte aantal verwilderde zwerfkatten ligt vanuit extrapolatie uit de literatuur tussen 135.590 en 1.207.331 (Wageningen UR, Wetenschapswinkelrapport 316).

---

¹ In dit artikel gebruiken we de term neutralisatie voor het castreren van honden en katten.

Hoofdstuk 2

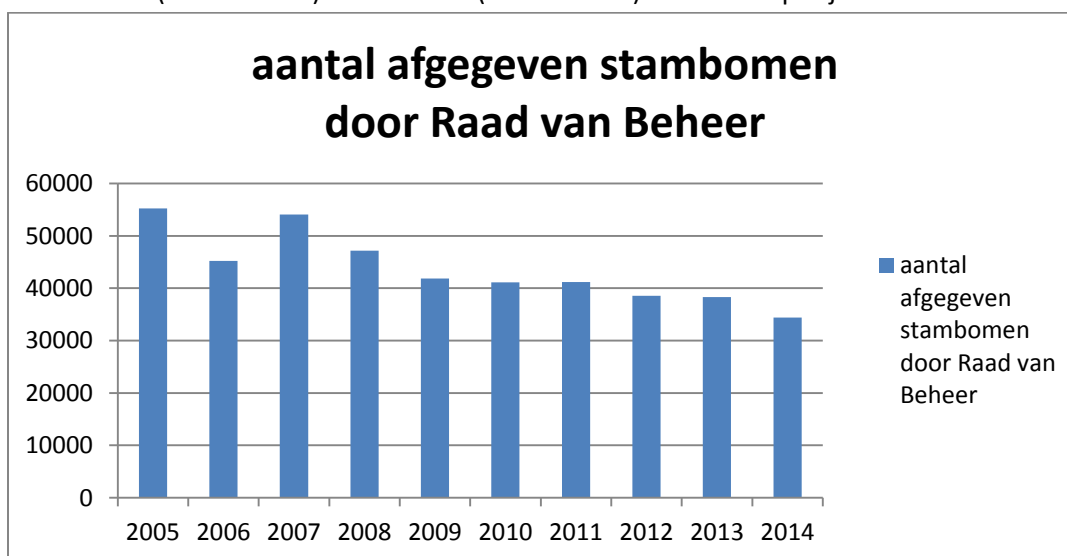
Rashonden met een stamboom volgens de Raad van Beheer

Door de Raad van Beheer (RvB) zijn in 2014 zo'n 34.400 stambomen afgegeven aan zogenaamde rashonden. Dit cijfer is te verkrijgen op basis van het aantal uitgereikte stamboomcertificaten. Deze 34.400 rashonden rubriceren we in dit artikel onder de legale fok.

Het aantal rashonden lijkt afgenomen t.o.v. 2013, echter, de RvD geeft aan dat de verplichte DNA-test van 1 juni ervoor gezorgd heeft dat een groter aandeel in 'onder handen zijnde' stambomen opgeleverd heeft aan het eind van 2014. De RvB meldt dat het aantal rashonden ongeveer gelijk is gebleven. De NVG en Dibevo geven echter aan dat het aantal rashonden in 2014 gedaald is.

Het aandeel legaal gefokte honden op de aanwas van honden in 2014 is 21,5% - 34.400 op een totale aanwas van 160.000 honden .

De afgelopen tien jaar is het aantal afgegeven stambomen voor nieuwe rashondenpups gestaag gedaald van rond de 50.000 (2005 – 2007) naar 37.100 (2012 – 2014) rashonden per jaar.

Factoren die met deze afname van het aantal nieuwe rashonden te maken hebben:

1. Toenemende aandacht voor de gezondheidsproblemen en de negatieve effecten op de gezondheid door de specifieke raskenmerken (schedelafwijkingen, het voorkomen van maagtorsies, heupdysplasie en overige gewrichtsafwijkingen, te grote hersenen in een te kleine schedel, huidproblemen etc.).
2. Toenemende aandacht voor inteeltproblemen (afname van de afweer, erfelijkheidsproblematiek).
3. De hoge kosten van aanschaf van een legale rashond.

Raskatten met een stamboom

Het aantal raskatten met afgegeven stamboom is 182.000 (Feiten en Cijfers Gezelschapsdierensector 2015) – wat 7% is van het totaal aantal katten in Nederland.

Hoofdstuk 3

Commercieel gefokte honden en katten zonder stamboom en commerciële honden- & kattenhandel

Schattingen van de aantallen honden uit de commerciële hondenhandel zijn door verschillende organisaties gemaakt (IFAW, Stichting Vier Voeters, Hondenbescherming) en variëren van 61.500 tot 212.500 honden. In dit artikel verstaan we onder de commercieel gefokte honden zowel de met opzet gefokte honden zonder stamboom als de gelegenheidsnestjes die per ongeluk pups opleveren en niet doelbewust gefokt zijn. Het aandeel van deze gelegenheidsnestjes staat in het niet met het aandeel van de commercieel gefokte honden uit de commerciële hondenhandel.

Er zijn enkele grootschalige broedfokkers (met meer dan 200 fokteven) in Nederland, voornamelijk in Noord-Brabant (bron: IFAW). Er circuleren lijsten op internet van broedfokkers die 40 tot 44 broedfokker in Nederland vermelden. In Nederland worden in slechts een a twee van de 1.500 dierenspecialzaken honden verkocht – waarbij het dan in het algemeen gelegenheidsnestjes betreft. In tegenstelling tot België en het Verenigd Koninkrijk is er geen verkoopverbod van honden in dierenspecialzaken in Nederland van kracht.

In dit artikel gaan we uit van een gemiddelde aanwas van 115.500 honden uit de commerciële handel in 2014 – het overgebleven aantal honden van de totale aanwas min de aantallen rashonden en de naar Nederland geëmigreerde honden. Dit betekent dat van de totale aanwas van 160.000 honden 72,2% van de honden uit de commerciële handel afkomstig is.

Het overgrote deel van de commercieel gefokte honden is afkomstig uit het buitenland – voornamelijk uit Oost-Europese landen. Stichting Vier Voeters schat in dat per jaar meer dan een miljoen honden van Oost-Europa naar West-Europa vervoerd worden – met name uit landen als Polen, Tsjechië, Hongarije en Roemenië. Het betreft vooral de lookalike rashonden zonder stamboom en daarnaast mixrassen. Deze honden worden naar enkele winkels vervoerd, maar het gros van de honden wordt verscheept naar particulieren die vaak te boek staan als Nederlandse Fokker die de honden via het internet (Facebook en veilingssites als Marktplaats) aanbieden en verkopen. Hierbij heeft Nederland helaas ook de functie van het witwassen van honden voor o.a. de Duitse markt omdat het vervoer van Nederland naar Duitsland ongecontroleerd en illegaal kan plaatsvinden. De verkoop via internet in West-Europa omvat een maandelijks aantal van 46.000 honden met een marktwaarde van € 5,5 miljoen.

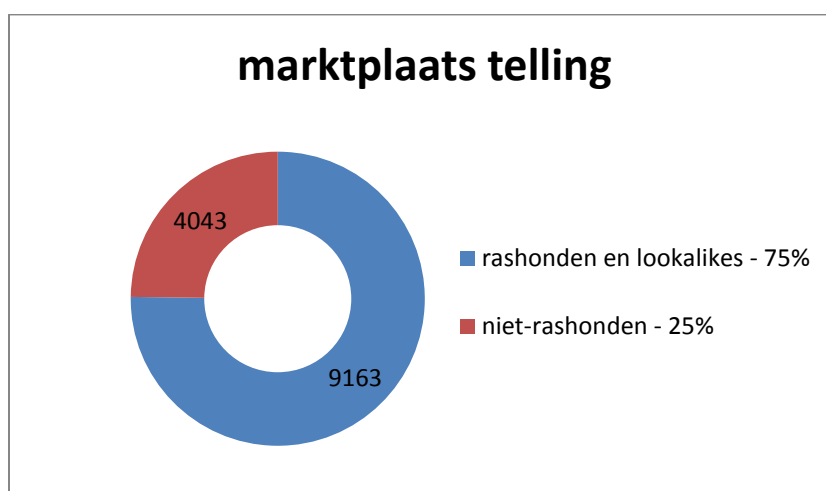
Telling aangeboden honden op Marktplaats

In de juli 2015 is door Stray-AFP een dagtelling op Marktplaats in Nederland uitgevoerd. Deze telling is gedaan om een beeld te krijgen van de aantallen honden die worden aangeboden. Daarnaast is een onderverdeling naar het type honden gedaan om een indruk te krijgen hoeveel honden er van welk ras aangeboden worden. De telling omvat zowel nieuwe aanwas van honden als circulerende (tweedehands)honden. De telling is in juli 2015 uitgevoerd, middenin de vakantieperiode.

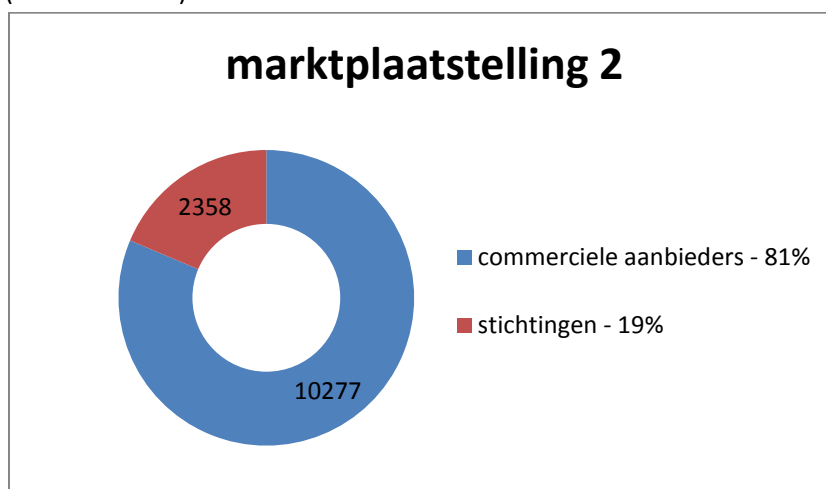
Van de adopterende zwerfdierstichtingen weet ruim 58% Marktplaats te vinden als aanbieder van buitenlandse honden – dat is een verdubbeling van het aantal t.o.v. 2013. Daarbij valt op dat sommige zwerfdierstichtingen meerdere namen gebruiken waaronder de hond wordt aangeboden. Het aantal aangeboden honden per stichting op Marktplaats varieert enorm van 1 tot 483 honden.

Er werden in totaal 13.206 honden geteld, aangeboden door zowel commerciële fokkers (inclusief gelegenheidsnesten) als door zwerfdierstichtingen. Dit is een toename van het aantal aangeboden honden t.o.v. 2013 met 4,5%. Van dit totaal aantal honden:

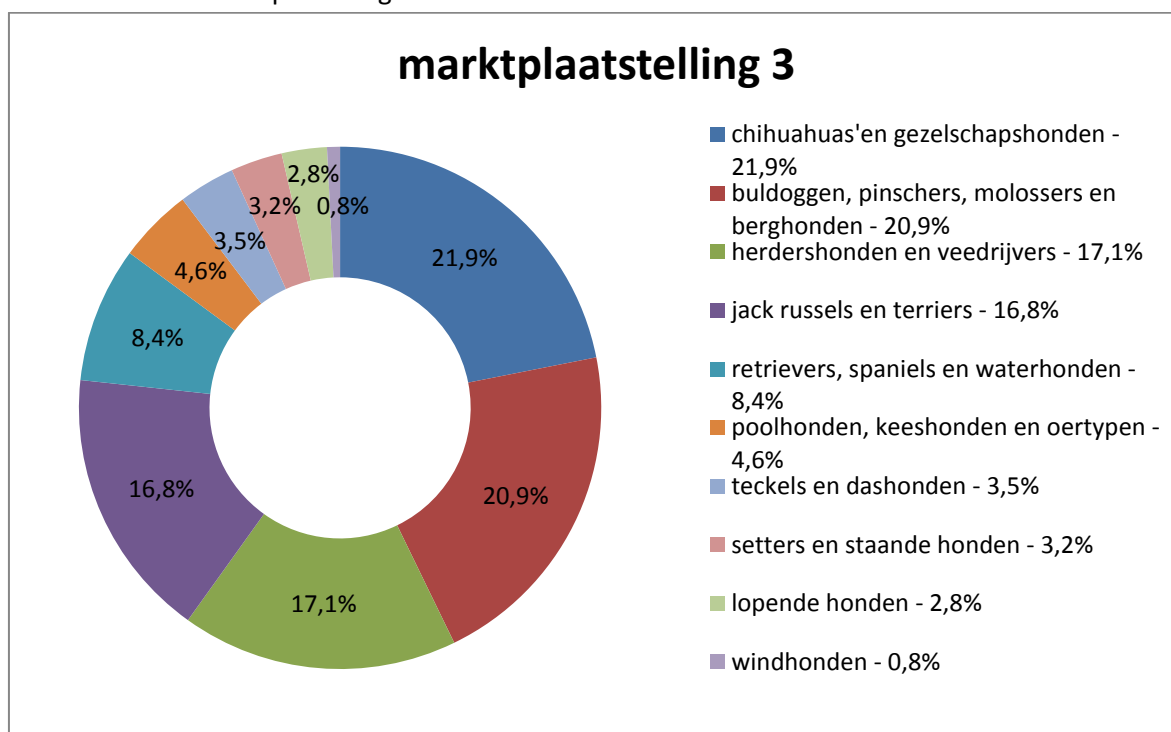
- is 21,8% volwassen (2.881) en 78,2% pups (10.325) - jonger dan een jaar
- worden 2.844 (21,5%) aangeboden door zwerfdierstichtingen en 10.362 (78,5%) aangeboden door commerciële aanbieders
- zijn 9.163 (69,4%) rashonden of look a like rashonden en 4.043 (30,6%) zijn niet-rashonden.

Van de rashonden worden 507 (5,5%) honden aangeboden door zwerfdierstichtingen en 8.656 (94,5%) aangeboden door commerciële aanbieders. Van de niet-rashonden worden 2.617 (bijna 65%) honden aangeboden door zwerfdierstichtingen en de overige 1.426 (ruim 35%) honden worden aangeboden door commerciële aanbieders. Van het totaal aantal op Marktplaats aangeboden honden is een kleine 24% buitenlands (3.124 honden) – dat is 33% meer buitenlandse honden dan in 2013.

Het aanbod van rashonden op Marktplaats is onderverdeeld in tien rassen/typen honden – zie de ringgrafiek hieronder. De rassen/typen rashonden zijn in aantallen honden gerubriceerd. De chihuahua's en gezelschapshonden staan qua aantallen aangeboden honden, net als in 2013 op nummer 1 met 21,9%. Vlak daarachter als goede tweede plaats staan de bulldoggen, pinschers, molossers en berghonden met 20,9%. De herdershonden en veedrijvers staan net op de derde plaats met 17,1% direct gevolgd door de jack russels en terriërs met 16,8%. Ver daarachter op de vijfde plaats staan de retrievers, spaniëls en waterhonden met 8,4%. De zesde (poolhonden, keeshonden en oertypen), zevende (teckels en dashonden), achtste (setters en staande honden) en negende (lopende honden) plaats ontlopen elkaar in populariteit niet veel: van 4,6 tot 2,8%. Op de laatste plek volgen de windhonden met een percentage van slechts 0,8%.

De legale hondenhandel en de illegale hondenhandel zijn erg met elkaar verweven en niet gemakkelijk van elkaar te (onder)scheiden. De consument van de commerciële hondenhandel, zijnde de aanstaande eigenaar, heeft zowel de rol van slachtoffer als veroorzaker van dierenleed. De slachtofferrol bestaat uit het feit dat de illegaal gefokte hond een grotere kans heeft op gezondheidsproblemen en dat de aanstaande eigenaar denkt een legaal gefokte hond te kopen en misleid kan worden. De rol van veroorzaker bestaat uit het feit dat de vraag naar goedkope 'ras'honden het handelsaanbod – en daarmee de illegale hondenhandel – in stand houden. Immers, de omstandigheden waaronder de dieren binnen de commerciële broedfok gehouden worden zijn vaak hartverscheurend. Bij de commerciële broedfok is vooral het economische belang prioriteit. De manier waarop de dieren gehouden worden en naar Nederland getransporteerd worden, laat vaak te wensen over. Het Landelijk InformatieCentrum Gezelschapsdieren (LICG) is actief op Marktplaats in het informeren van de consument en het plaatsen van informatieve links (naar de Hondenbescherming, Dier & Recht, 144 Red een Dier, waarschuwingen voor oplichters etc.).

Neveneffect van de commerciële handel is dat de buitenlandse zwerfhond die via een stichting wordt aangeboden vaak over één kam wordt geschoren met de uit het buitenland afkomstige commerciële handelshond. Mede hierdoor hebben de buitenlandse zwerfhond en de zwerfdierstichtingen die voor emigratie zorgen een slechte naam gekregen. Het is van belang om het onderscheid in herkomst van beide buitenlandse honden goed in de gaten te houden. De aanpak van de oplossing voor de problematiek van de illegaal en commercieel gefokte buitenlandse hond is immers totaal anders dan die voor de problematiek van de buitenlandse zwerfhond.

Telling aangeboden katten op Marktplaats

Op Marktplaats zijn zo'n 2.150 advertenties te vinden van katten. Verreweg het merendeel van de aangeboden katten zijn kortharig: zo'n 95%. De overige 5% van de aangeboden katten zijn langharig. Naar verhouding is het aantal advertenties van cattery's met gefokte katten en het aantal particulieren met een aangeboden nestje of te herplaatsen kat of katten veel groter dan bij de honden.

Bijna de helft van de aangeboden katten in de Marktplaats advertenties zijn kittens: 48% tegenover 52% volwassen katten. Bij de volwassen katten zijn het aantal katers en poezen gelijk: allebei 26%. Er worden in de advertenties 446 nesten met meerdere kittens aangeboden – variërend van twee tot zes kittens. In totaal worden er op de teldag in september 1.350 kittens aangeboden tegenover 1.427 volwassen dieren.

Ook bij de katten geldt dat de buitenlandse zwerfdierstichtingen Marktplaats gebruiken om op te adverteren. In totaal zijn 17 stichtingen actief met adverteren met in totaal 144 aangeboden katten uit het buitenland. Van de in totaal 2.777 aangeboden katten is het percentage wat door buitenlandse zwerfkattstichtingen wordt aangeboden 5,2%.

Trends in aantallen asielhonden van asielen van de Dierenbescherming (DB)

Wanneer organisaties vertellen dat ze buitenlandse zwerfhonden naar Nederland halen voor adoptie, is een veel gehoorde reactie: 'er zitten al zoveel honden in de Nederlandse asiel' en 'de Nederlandse asielen zitten al zo overvol'. Echter uit de jaarrapportages van de Dierenbescherming blijkt dat er feitelijk sprake is van een dalende trend in het aantal binnengekomen asielhonden in de 42 asielen van de Dierenbescherming en de 10 door de Dierenbescherming erkende asielen (2014)².

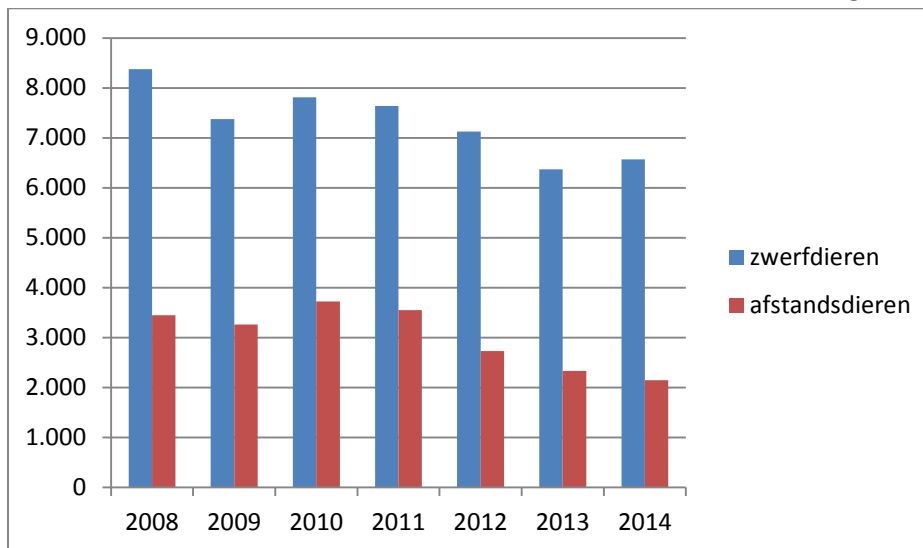
Vanaf 2008 tot en met 2014 is er een dalend aantal in de DB-asielen opgenomen Nederlandse zwerfhonden te zien: van 8.374 in 2008 naar 6.569 in 2014. Een zwerfhond volgens de definitie van de Dierenbescherming is een hond die op straat gevonden wordt en op dat moment geen zichtbare eigenaar heeft. De meeste (in 2014: 75%) zwerfhonden in Nederland zijn weggelopen huishonden met een eigenaar. Deze als zwerfhond binnengekomen dieren met eigenaar verblijven in het algemeen kort in het asiel en worden binnen enkele uren/dagen opgehaald door hun eigenaar.

Het aantal DB-afstandshonden is gedaald van 3.447 in 2008 naar 2.149 in 2014. Afstandshonden zijn

² Voor de leesbaarheid in dit artikel noem ik de 42 asielen van de Dierenbescherming en de 10 door de Dierenbescherming erkende asielen als zijnde de 52 asielen van de Dierenbescherming.

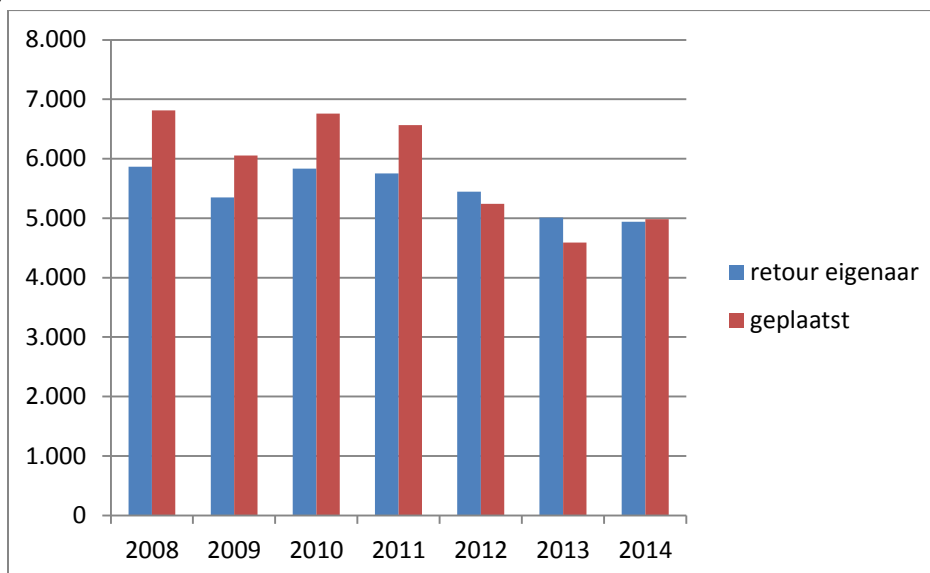

honden waarvan de (ex)eigenaar bewust afstand heeft gedaan en de hond voor herplaatsing naar het asiel heeft gebracht. Deze hond komt in het asiel terecht met als doel een nieuwe eigenaar te vinden.

Het aantal naar de eigenaar geretoureerde zwierfhonden is gestegen van 70% in 2008 naar 75% in 2014. Dit retourpercentage was in 2013 nog 79%.

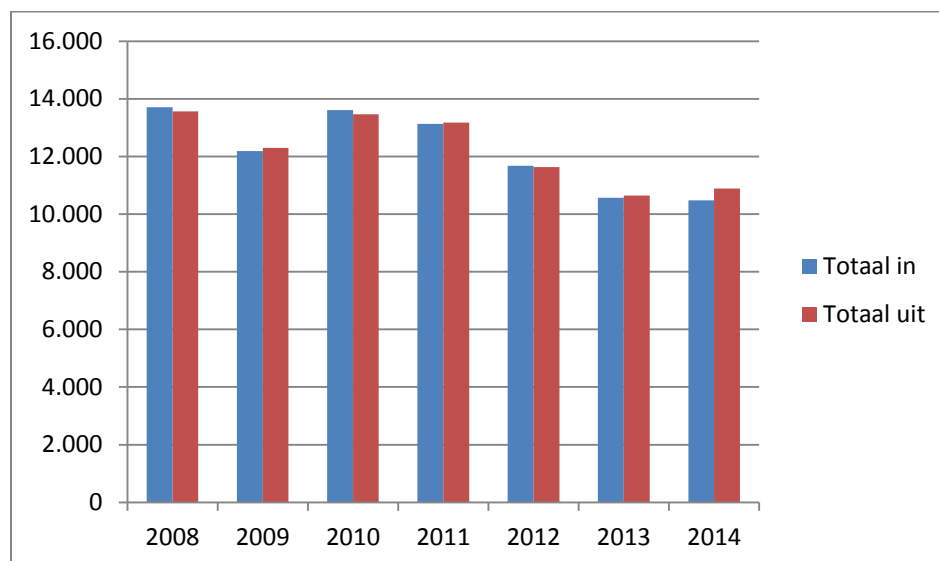
Van deze Nederlandse zwierfhonden heeft in 2014 een aantal van 1.631 honden minimaal twee weken in het asiel gezeten – de wettelijke minimale termijn dat een Nederlandse zwierfhond in het asiel dient te verblijven, alvorens voor adoptie aangeboden te mogen worden. Met de 3.903 overige in het asiel terecht gekomen honden in 2014, exclusief de 75% honden die retour eigenaar gegaan zijn, hebben de DB-asielen in 2014 in totaal 5.534 honden opgevangen per jaar. Omgerekend per DB-asiel zijn dat 106,4 honden per jaar.

Het totaal aantal binnengekomen honden in de DB-asielen is gemiddeld over de afgelopen zeven jaar net iets kleiner dan het aantal uitgaande honden – met een dalende trend van 13.600 (2008) naar 10.900 (2014) honden. In deze zeven jaar zijn 85.347 honden de DB-asielen binnengekomen en 85.660 honden hebben het DB-asiel weer verlaten in dezelfde periode.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Totaal in	13.712	12.185	13.608	13.130	11.679	10.561	10.472
Totaal uit	13.559	12.299	13.467	13.170	11.629	10.643	10.893

Het aantal geëuthanaseerde honden neemt gestaag af van 548 (2008) naar 395 (2014) honden. Het gemiddelde euthanasiepercentage over deze 7 jaar is 4%, overeenkomend met 495 honden per jaar.

Trends in aantallen asielkatten van asielen van de Dierenbescherming (DB)

Dit jaar zijn ook de aantallen geëmigreerde zwervkatten naar Nederland geïnventariseerd, reden om ook het aantal opgevangen asielkatten in de asielen van de Dierenbescherming (DB) te bekijken.

Vanaf 2008 tot en met 2014 is er een dalend aantal in de DB-asielen opgenomen zwervkatten te zien: van 29.767 in 2008 naar 27.110 in 2014. Een zwervkat in de definitie van de Dierenbescherming is een kat die op straat gevonden wordt en op dat moment geen zichtbare eigenaar heeft. In tegenstelling tot opgenomen zwervhonden (75%) vindt slechts een klein percentage van de 19.597 zwervkatten hun eigenaar terug: 3.299 (16,8%) katten.

Het totaal aantal binnengekomen en uitgaande katten in de DB-asielen is in onderstaande tabel te zien.

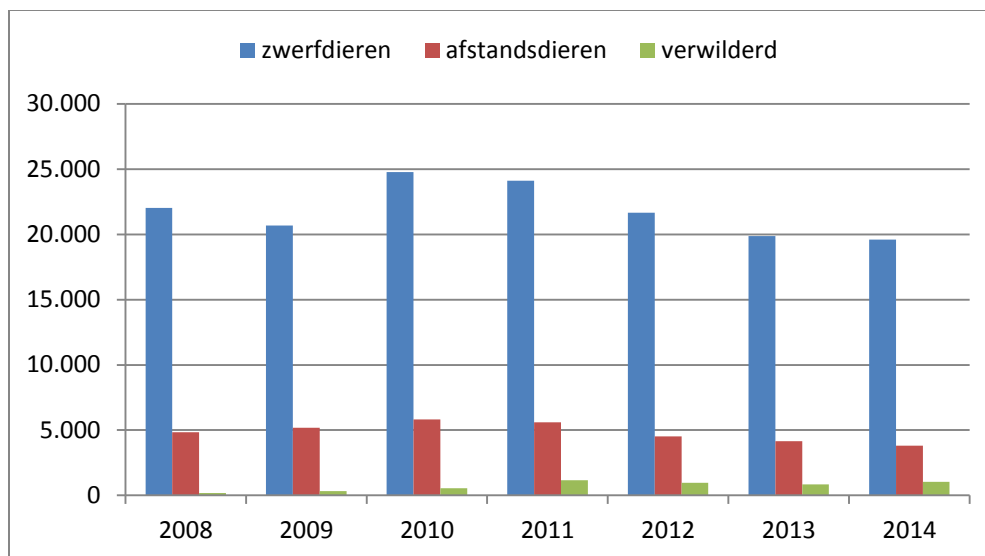
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Totaal in	29.767	28.914	34.765	34.482	30.605	28.081	27.110
Totaal uit	29.910	28.573	33.839	34.266	30.775	28.596	27.276

Het aantal afstandskatten is gedaald van 4.845 in 2008 naar 3.802 in 2014. Afstandskatten zijn katten die een eigenaar hadden die bewust afstand heeft gedaan van zijn kat. Deze kat komt in het asiel terecht met als doel een nieuwe eigenaar te vinden.

Van de 19.597 opgenomen zwervkatten zijn 1.028 katten door de DB als verwilderd betiteld. De term

verwilderd wordt hier gebruikt voor de binnengekomen zwervkatten – waarvan mogelijk een deel via georganiseerde vangacties zijn binnen gekomen. De Dierenbescherming kan geen exacte cijfers geven van dit onderscheid in aantallen verwilderde katten en mogelijk is er sprake van een overlap in deze cijfers.

Het publieksverslag 2014 rapporteert dat er 1.223 verwilderde katten uit de DB-asielen zijn gegaan.

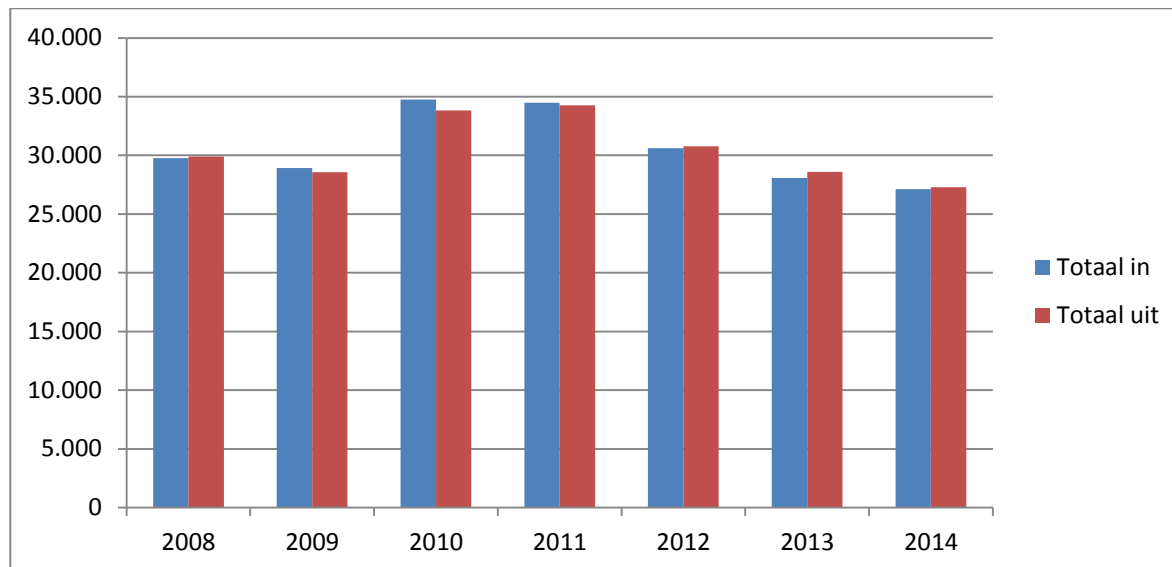

Naast deze cijfers van het publieksverslag 2014 van de Dierenbescherming worden cijfers bijgehouden van het aantal zwervkatten wat met TNR (Trap Neuter Return) is behandeld. Voor 2014 zijn dat in totaal 7.298 katten. Van deze katten zijn 4.420 zwervkatten volwassen en 2.878 katten. De dierenbescherming geeft aan dat het aantal gevangen tamme katten hoog is (zo'n 55% over bijvoorbeeld 2012). Dit maakt dat er feitelijk sprake is van het doorplaatsen van huiskatten die op straat leven in plaats van het neutraliseren van groepen verwilderde zwervkatten.

De Dierenbescherming geeft ontheffingen voor het uitzetten van geneutraliseerde zwervkatten door aan gelieerde DB-organisaties en personen die actief zijn in TNR. Een van de voorwaarden voor het geven van ontheffingen op persoonlijke titel is dat deze mensen hun aantallen TNR-katten doorgeven aan de Dierenbescherming, die deze cijfers meeneemt in de totaalcijfers van de Dierenbescherming. Een organisatie als Stichting Zwervkatten Rijnmond heeft in 1.050 volwassen katten met TNR behandeld en 550 katten gesocialiseerd en geplaatst. Van de 1.050 met TNR-acties gevangen zwervkatten bleek 7,5% tam te zijn.

Het totaal aantal katten wat in de DB-asielen wordt opgenomen, is vrijwel gelijk aan het aantal katten wat uit de DB-asielen gaat. Vanaf 2008 tot en met 2014 hebben 213.724 katten hun weg naar het DB-asiel gevonden en zijn er in totaal 213.235 katten uit het DB-asiel gegaan – dat is een gemiddelde van 30.500 katten per jaar. Over 2014 zijn 27.110 katten binnengekomen, dat is over de 42 DB-asielen en de 10 gelieerde DB-asielen verdeeld een kleine 521 katten per asiel. Hiervan zijn 3.229 katten retour eigenaar gegaan. Exclusief deze retour eigenaar katten, zijn per DB-asiel in 2014 totaal 459 katten

opgevangen: de afstandskatten en de zwerfkatten zonder geïdentificeerde eigenaar.

Het euthanasiepercentage blijft over de jaren 2008 t/m 2014 voor de katten nagenoeg gelijk: gemiddeld 7,5%. Die 7,5% staat gelijk aan een totaal aantal geëuthanaseerde katten van 16.000 over zeven jaar, dat is gemiddeld 2.286 geëuthanaseerde katten per jaar. Dat aantal ligt 4,7 keer hoger dan het aantal geëuthanaseerde honden in dezelfde DB-asielen.

Hoofdstuk 4

Buitenlandse zwervhonden

Om tot betrouwbare cijfers te komen van de aantallen honden die in 2014 naar Nederland zijn gekomen vanuit het buitenland, zijn de websites en Facebook pagina's van de zwervdierenstichtingen en – organisaties onderzocht (jaarverslagen, adoptiecijfers, foto's van geplaatste honden) en is er contact gezocht met de zwervdierstichtingen (via e-mail of per telefoon). Bij een aantal zwervdierstichtingen lukte het niet om contact te krijgen omdat er niet gereageerd werd op een mail of facebookbericht of omdat een mailadres of telefoonnummer niet klopte. Bij deze zwervdierstichtingen is het aantal honden wat naar Nederland is gekomen geschat. Drie zwervdierstichtingen wensten geen informatie te geven aan Stray-AFP over de aantallen honden.

Van de zwervdierstichtingen die zich bezig houden met adopties, zijn de cijfers van de geëmigreerde honden in ruim 88% uit eerste hand afkomstig van de organisaties zelf en slechts een kleine 12% van de aantallen honden zijn geschat. Dat is een verbetering in de transparantie met 2% ten opzichte van de telling over 2013. De cijfers van aantallen geëmigreerde honden staan in 22,1% van de zwervdierstichtingen op de website via een jaarverslag, financieel jaaroverzicht (waarbij de adoptiebaten met een plaatsingsvergoeding om te rekenen zijn naar het aantal geadopteerde honden) of foto's/ overzicht van geplaatste honden. Tellingen via Facebook hebben bij 5,8% van de organisaties cijfers opgeleverd. Bij meer dan 70% van de zwervdierstichtingen is contact geweest via mail of telefoon.

In 2014 zijn in totaal 10.023 zwervhonden naar Nederland geëmigreerd via zwervdierstichtingen en organisaties die zich bezig houden met buitenlandse zwervhonden. Dit aantal is 6,3% van de aanwas van 160.000 nieuwe honden in Nederland in 2014. Deze 10.023 zwervhonden is bijna 1.353 honden (15,6%) meer dan de telling 2013 van de naar Nederland gehaalde 8.670 getelde honden en 1.864 honden meer dan de telling 2012 van 8.159 honden. Er is kennelijk sprake van een stijging van het aantal naar Nederland geëmigreerde honden vanaf 2012.

Cijfers die buiten de inventarisatie vallen en niet zijn meegenomen in de schattingen, zijn de aantallen honden die via particulieren naar Nederland komen, bijvoorbeeld mensen die een zwervhond na hun vakantie mee naar Nederland nemen.

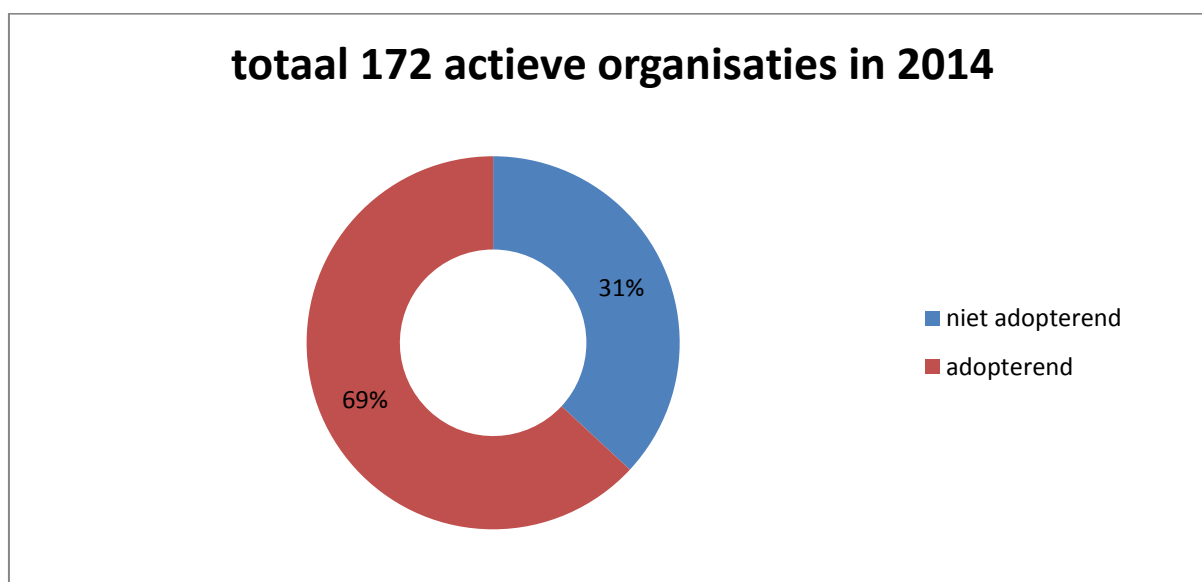
Buitenlandse zwervkatten

Naar verhouding is het aantal zwervkatten dat naar Nederland emigreert, gering te noemen in vergelijking met het aantal honden. In totaal vonden 668 buitenlandse katten in Nederland hun thuis. Op een jaarlijkse aanwas van ruim 250.000 katten is dat een te verwaarlozen percentage van 0,3 %.

Stichtingen die zich bezighouden met buitenlandse zwerfhonden

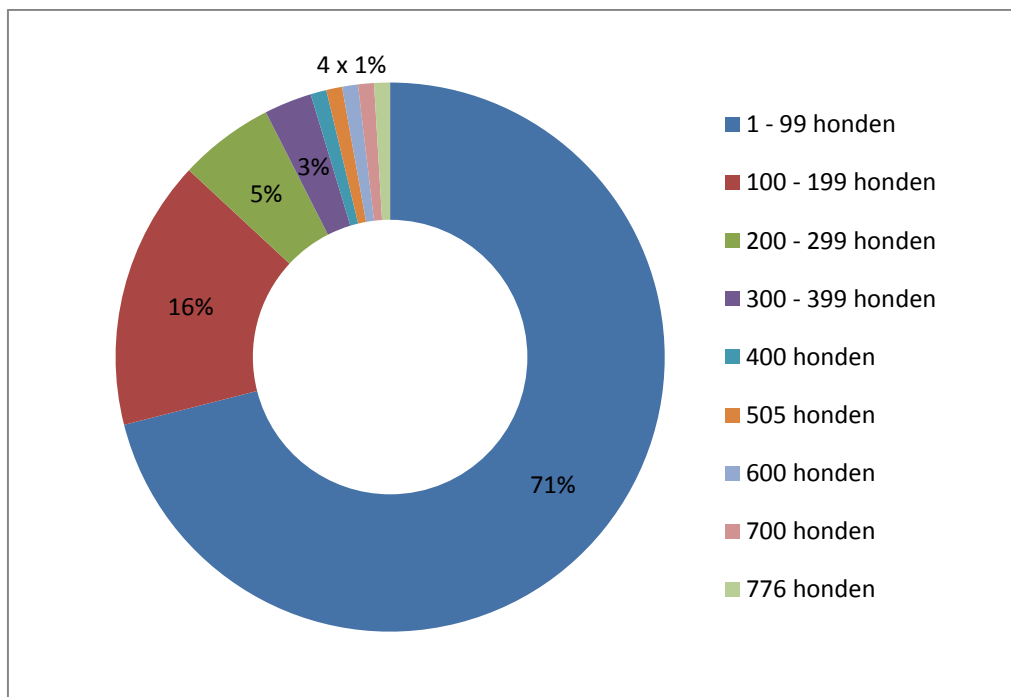
In Nederland zijn in 2014 in totaal 172 actieve organisaties & stichtingen bekend op het werkgebied van zwerfhonden in het buitenland. In 2014 zijn er 17 stichtingen of organisaties bijgekomen en er zijn 17 organisaties en stichtingen gestopt met hun activiteiten.

Van de 172 actieve organisaties houden 119 organisaties (69,2%) zich in meer of mindere mate bezig met emigratie en adoptie. De overige 53 organisaties die zich bezighouden met buitenlandse zwerfhonden zijn niet actief op het gebied van emigratie van zwerfhonden (30,8%). Sommige zwerfdierstichtingen houden zich naast hondenadopties ook bezig met kattenadopties: 31 organisaties emigreren zowel honden als katten. Zes organisaties houden zich uitsluitend bezig met kattenemigraties.

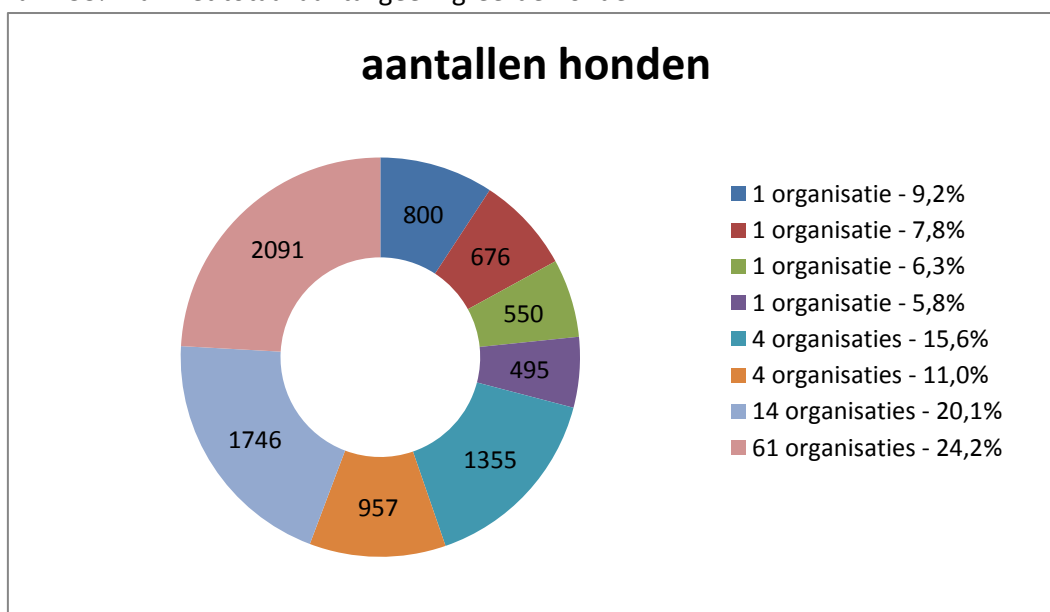

Stichtingen die buitenlandse zwerfhonden naar Nederland emigreren

Het aantal honden dat naar Nederland komt via de zwerfdierstichtingen verschilt enorm. Het gros van de adopterende zwerfdierstichtingen (76 zwerfdierstichtingen, 71 %) haalt jaarlijks 1-99 honden naar Nederland. 16 % (17 zwerfdierstichtingen) haalt jaarlijks tussen de 100-199 honden, 6 zwerfdierstichtingen (5,6%) halen jaarlijks tussen de 200-299 en 3 zwerfdierstichtingen (2,8%) haalt tussen de 300 – 399 honden en 5 zwerfdierstichtingen (4,7%) hebben 400, 505, 600, 700 en 766 honden naar Nederland gehaald in 2014 (per stichting 0,94%).

In 2014 hebben 14 organisaties tussen de 200 en 800 honden naar Nederland geëmigreerd. Deze 14 organisaties zijn verantwoordelijk voor 5.355 van het totaal van 10.023 geëmigreerde honden in 2014, dat is ruim 53% van het totaal aantal geëmigreerde honden.

Het overgrote deel van de zwerfdierenstichtingen gaat zorgvuldig te werk rondom het naar Nederland halen van een buitenlandse zwerfhond en handelt conform de regelgeving. Deze zwerfdierenstichtingen zorgen voor de juiste vaccinaties, gezondheidsverklaringen en laten de dieren neutraliseren zodat er niet nog meer zwerfhonden kunnen ontstaan. De vervoersbepalingen over de weg lijken vaker niet zo correct gevolgd te worden, in tegenstelling tot het vliegverkeer met honden.

Eenmaal in Nederland zijn verreweg de meeste zwerfdierstichtingen zorgvuldig tot zeer zorgvuldig in het bemiddelen van de honden naar een nieuwe eigenaar, het plaatsen van de honden met een contract of overeenkomst en het (vaak levenslang) zorgen voor nazorg voor zowel controle en checks hoe het met het dier gaat als concrete hulp bij gedrags- en opvoedingsproblemen. Ondanks dat veel zwerfdierstichtingen contractueel met de eigenaar vastleggen dat via de zwerfdierstichting geplaatste afstandshonden niet in het asiel terecht, constateert de Dierenbescherming toch dat er in elk asiel buitenlandse zwerfhonden terecht komen.

Deze overwegend diervriendelijke werkwijze van de aldus geplaatste 10.023 honden staat in schril contrast met de manier waarop het overgrote deel van de commerciële honden (133.100 in totaal) en hun hondenhandelaars te werk gaat.

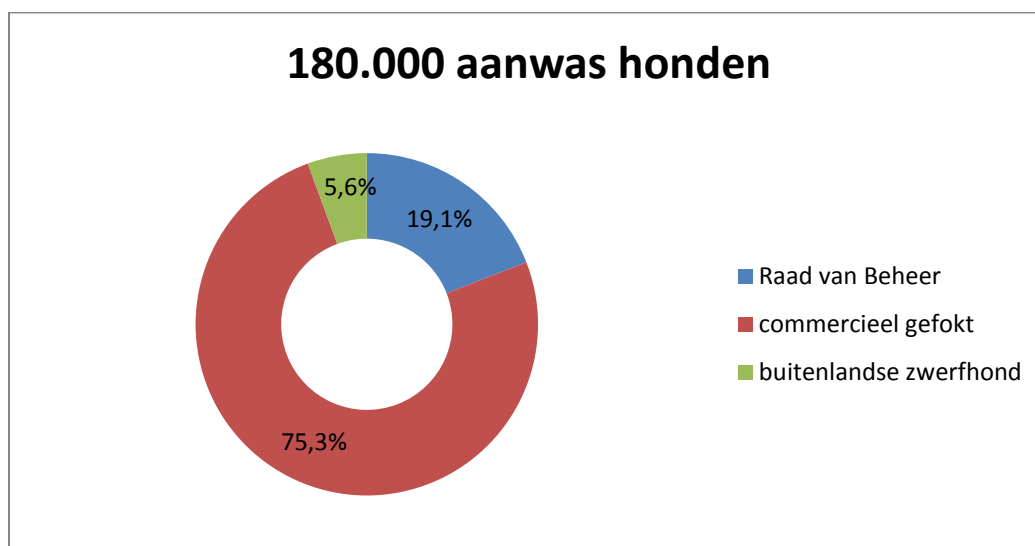
Samenvatting

Honden

Met 1,6 miljoen honden in Nederland, is de aanwas in 2014 in totaal 160.000 honden. Honden hebben in Nederland een gemiddelde levensverwachting van 10 jaar.

Van de 160.000 nieuwe honden in Nederland in 2014 zijn:

1. 34.400 honden (21,5%) rashonden met stamboom volgens de Raad van Beheer;
2. 115.532 honden (72,2%) afkomstig uit de commerciële handel en commerciële fokkerij;
3. 10.023 honden (6,3%) geëmigreerde buitenlandse zwerfhonden.

Op een paar grootschalige hondenhandelaren in Nederland na, bevindt het merendeel van de commerciële fokkers zich in het buitenland – voornamelijk in Oost-Europa.

Het aantal rashonden met stamboom van de Raad van Beheer is de afgelopen 10 jaar gestaag afgenomen van 50.000 naar 34.400 honden.

Websites als Marktplaats worden veelvuldig gebruikt voor het aanbieden van ('tweedehands') honden en katten. Op een dag in juli 2015 worden 13.206 aangeboden honden geteld. Hiervan zijn 21,8% volwassen (2.881) honden en 78,2% pups (10.325) - jonger dan een jaar. Het aantal rashonden of look-alike rashonden op deze dag telling is 69,4% (9.163 honden). Van al deze honden wordt 21,5% (2.844 honden) aangeboden door stichtingen die zich bezig houden met zwerfstichtinghonden. De overige 10.362 honden (78,5%) worden aangeboden door commerciële aanbieders.

Opvallend is dat sommige stichtingen meerdere persoonsnamen gebruiken zonder in de titel de naam van hun stichting te vermelden, om honden van hun stichting aan te bieden.

Katten

In Nederland leven naar schatting 2,6 miljoen katten in 2014. De aanwas van katten is in 2014 ruim 250.000. Het aantal buitenlandse zwerfkatten wat in 2014 naar Nederland is geëmigreerd is 0,3 %.

Van de actieve stichtingen op het gebied van zwervkattenemigratie vinden 17 organisaties Marktplaats als mogelijke manier om een zwervkat een thuis te geven; 46%. Dat is een dubbel aantal op Marktplaats actieve kattenorganisaties in vergelijking met hondenorganisaties.

Trend in asielen van de Dierenbescherming

Het aantal opgevangen asielhonden is in de 52 asielen van de Dierenbescherming sinds 2008 afgenomen met ongeveer 2.700 honden. Het aantal zwervhonden wat retour eigenaar is gegaan in 2014 is gestegen naar 75%. Het aantal honden wat in 2014 het asiel is binnengekomen (10.479) is kleiner dan het aantal honden wat het asiel is uitgegaan (10.893). Het aantal honden (uitgezonderd de retour eigenaar honden) wat gemiddeld in een Dierenbeschermingsasiel in het jaar 2014 is opgevangen is 106 honden.

Ook het aantal opgevangen asielkatten is in de 52 asielen van de Dierenbescherming sinds 2008 afgenomen met ongeveer 2.500 katten. Dit is een klein percentage op het totaal aantal opgevangen katten van ruim 27.000 in 2014. Het aantal katten wat in 2014 het asiel is binnengekomen (27.110) is iets kleiner dan het aantal katten wat het asiel verlaten heeft (27.276). Het aantal katten (uitgezonderd de retour eigenaar katten) wat gemiddeld in een Dierenbeschermingsasiel in het jaar 2014 is opgevangen is 459 katten.

Zwerfdierstichtingen en -organisaties

Van de 172 actieve en bekende zwerfdierstichtingen die zich met buitenlandse zwervhonden bezighouden, hebben 119 organisaties in 2014 zwervhonden naar Nederland gehaald en 53 zwerfdierstichtingen houden zich niet bezig met emigratie of adoptie.

Slechts 14 actief emigrerende organisaties zijn in 2014 verantwoordelijk voor ruim 53% van het totaal aantal van de 10.023 zwervhonden wat naar Nederland is gekomen in 2014: ruim 5.355 honden.

Conclusies

- Het beeld dat veel buitenlandse honden Nederland binnenkomen klopt met de cijfers. Het overgrote deel van deze buitenlandse honden is afkomstig uit de buitenlandse commerciële hondenhandel. Van de ruim 145.600 honden (81%) die niet via de Nederlandse fok via de Raad van Beheer afkomstig zijn, komt 6,2% via zwerfdierstichtingen uit het buitenland. Het grootste deel van de buitenlandse honden is afkomstig van buitenlandse commerciële (Oost-Europese brood-) fokkers.
- Het aantal honden wat via internet op websites als Marktplaats wordt aangeboden door de zwerfdierenstichtingen is 2.844 honden, overeenkomend met 28% van het totaal aantal door zwerfdierstichtingen aangeboden honden van 10.023.
- Veel van de adopterende zwerfdierstichtingen gebruiken Marktplaats als advertentietool: 66 van de 119 stichtingen zetten een of meerdere advertenties op Marktplaats, oftewel ruim 55%.
- De overige op Marktplaats aangeboden 10.362 honden worden door commerciële aanbieders of particulieren aangeboden – dat is 78,5%.
- Het aantal opgevangen honden in asielen van de Dierenbescherming is sinds 2008 afgenomen met 22%. Het aantal naar de eigenaar geretourneerde ‘zwerf’honden is toegenomen naar 75%.
- Het beeld dat er veel buitenlandse zwerfhonden naar Nederland komen via zwerfdierstichtingen en organisaties, klopt niet met de gevonden cijfers. Kennelijk worden de buitenlandse zwerfhonden (5,6%) over één kam geschoren met de buitenlandse honden die via de commerciële hondenhandel naar Nederland komen.

Nawoord

Aangezien de commerciële fok in stand gehouden wordt door vraag en aanbod, is het van het enorm belang dat de consument bewust gemaakt wordt waar het dier vandaan komt en hoe het dier gehouden is. Hoe mooi zou het zijn als de illegale fok (en daarmee heel veel leed van de hier gefokte dieren) een halt wordt toegevoerd doordat de consument simpelweg geen vraag meer heeft naar de goedkope lookalike rashonden uit de commerciële handel, maar in plaats daarvan vraagt naar een hond uit een Nederlandse asiel, een hond van een goede fokker of een zwerfhond die op een verantwoorde manier naar Nederland is gekomen met een goede zwerfhondenorganisatie³. Ondanks dat emigratie van honden uit het buitenland geen structurele oplossing biedt voor het zwerfhondenoverschot, is er in Nederland vraag naar gezonde en sociale honden die in het buitenland in overvloed te vinden zijn. Deze gezonde en sociale honden kunnen een tegenwicht vormen voor de ongezonde en asociale honden uit de broedfok of illegale hondenhandel.

---

³ Met een goede zwerfhondenorganisatie wordt hier bedoeld een organisatie die zich niet alleen bezighoudt met het emigreren van zwerfhonden, maar actiever is met structurele en systematische neutralisatie- en vaccinatieprojecten in het land van herkomst. Want alleen neutralisatieprojecten zullen leiden tot de structurele lange termijnoplossing van het zwerfhondenprobleem. Voorwaarde voor het slagen van een neutralisatieproject is het samenwerken met lokale overheden, lokale dierenartsen en de lokale bevolking voor zowel het verantwoord hondenbezit als voor het monitoren van de zwerfhonden.